

Voor u gelezen

door Gab van Winkel, foto's Ton Klaassen

Renziana 4 (2014) *Cattleya*. Tijdschrift van de Zwitserse Orchideeënstichting, A4-formaat, soft cover, 100 pagina's, 177 kleurenfoto's. Te bestellen voor € 15,- plus verzending bij de Zwitserse Orchideeënstichting, www.orchid.unibas.ch, bij Reinhardt Media Service, www.reinhardt.ch, of als eBook bij Amazon en Google Books.

Voor de vierde keer al weer verscheen afgelopen winter het Zwitserse orchideetijdschrift *Renziana*, vernoemd naar de oprichter van het herbarium in Basel, Jany Renz. De jaarlijkse uitgave van dit tweetalige blad (Duits en Engels) is telkens gewijd aan één orchideeëngeslacht. Zo was nummer 1 gewijd aan *Paphiopedilum*, nummer 2 aan *Phalaenopsis* en nummer 3 aan *Vanda*.

Deze vierde uitgave behandelt het geslacht *Cattleya*, voor velen wel de ultieme orchidee. Alle nu erkende 114 soorten worden uitvoerig beschreven en afgebeeld, vaak op hun natuurlijke groeiplaats. Ook wordt de nieuwe DNA-classificatie van de Braziliaanse *Cattleya*-expert Cássio van den Berg gepresenteerd. In 2008 heeft hij overtuigend laten zien dat alle Braziliaanse *Laelia*'s en alle soorten *Sophranitis* het best ondergebracht kunnen worden bij *Cattleya*. Die indeling wordt nu internationaal erkend, onder meer door Kew Gardens, al zal het nog wel even duren eer hobbyisten eraan gewend zijn. Daarom blijven we in

'Orchideeën' altijd de oude naam, naast de huidige naam, als synoniem vermelden. En dat brengt me op een klein punt van kritiek: *Renziana* vermeldt alléén de huidige naam, geen synoniemen.

In andere artikelen worden de bouw van plant en bloem, de geografische verspreiding en de ecologie van *Cattleya* behandeld. Ook daar valt veel van te leren. *Cattleya aelandiae*, *C. nobilior* en *C. walkeriana* groeien bijvoorbeeld in droge savannes in het Braziliaanse binnenland. *C. amethystoglossa* groeit op nóg drogere plekken, op palmbomen in de volle zon. Hoeveel van deze *Cattleya*'s zijn te gronde gericht door goedbedoeld veel vocht en schaduw? Interessant vond ik ook de historie van de ontdekking, invoer en cultuur in Europa die in deze uitgave besproken worden. Alle artikelen in dit nummer van *Renziana* zijn geschreven door internationale experts, in heldere, toegankelijke taal. Voor iedere orchideeën liefhebber die 'iets' heeft met *Cattleya*'s is dit nummer van *Renziana* een geweldige, heel betaalbare update en bron van inspiratie!

Cattleya purpurata, voorheen *Laelia purpurata*, is een belangrijke voorouder van vele hybriden

Sophranitis coccinea werd al in 1836 door Lindley beschreven als *Cattleya coccinea* en heeft die naam nu weer terug

***Cattleya*, *Laelia* en *Sophranitis* Hoe zit het daar nu mee?**

Deze drie orchideeëngeslachten kruisen onderling heel makkelijk en hebben duizenden mooie hybriden opgeleverd. Al 25 jaar geleden stelde daarom de beroemde Amerikaanse expert Robert L. Dressler voor deze drie geslachten samen te voegen. Maar niet zomaar...

De Mexicaanse *Laelia*'s zijn echt anders dan hun Braziliaanse 'zusjes'. Dat blijkt nu ook uit DNA-onderzoek. Omdat de als eerste beschreven *Laelia* uit Mexico komt, *Laelia speciosa*, blijven de Mexicaanse *Laelia*'s de naam *Laelia* dragen. De Braziliaanse *Laelia*'s zijn nu ondergebracht bij *Cattleya*.

Hetzelfde deed zich voor bij de meeste Midden-Amerikaanse *Cattleya*'s. Ook die zijn anders dan hun Braziliaanse 'zusjes'. Alleen, de eerst beschreven *Cattleya* kwam uit Brazilië. En die eerste naam telt. Voor de Midden-Amerikaanse *Cattleya*'s moest dus een nieuwe naam bedacht worden. En dat werd *Guarianthe*, naar de lokale naam voor die populaire bloemen.

Cattleya labiata is de type-soort van het geslacht *Cattleya*